

О. В. Толкаченко

старший викладач

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

кафедра цивільно-правових дисциплін

Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

**ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗЕЛЕНИХ
НАСАДЖЕНЬ У НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ УКРАЇНИ**

В статті досліджується питання про забезпечення функціонування системи екологічного управління і розглядаються різні види екологічного управління в сфері охорони зелених насаджень в населених пунктах України.

Ключові слова: екологічне управління; державне, відомче, виробниче, громадське управління у сфері охорони зелених насаджень населених пунктів.

Одним із актуальних питань сьогодення в нашій державі є забезпечення функціонування такої системи екологічного управління, що сприяла б, насамперед, ефективному виконанню екологічних прав людини, а саме — права на сприятливе навколишнє середовище та права на екологічну безпеку. З огляду на те, що зелені насадження населених пунктів (далі — ЗН населених пунктів) є невід’ємною складовою навколишнього середовища в цілому, що виконують природоохоронну, рекреаційну, оздоровчу, захисну, культурно-освітню, естетичну, виховну, науково-дослідну та господарську функції, на нашу думку, питання про екологічне управління в цій сфері потребує додаткового дослідження. При цьому слід брати до уваги наукові доробки В. Б. Авер’янова, В. І. Андрейцева, О. Ф. Андрійко, М. М. Бринчука, Ю. О. Вовка, А. П. Гетьмана, О. Л. Дубовік, І. І. Каракаша, О. С. Колбасова, Н. Р. Малишевої, В. Л. Мунтяна, О. Ф. Скакун, Ю. С. Шемшученка та інших, які безспірно є теоретичним базисом для здійснення даного дослідження. В той же час слід враховувати зміни в екологічному законодавстві України, що пов’язані із здійсненням адміністративно-правової реформи. Все це вказує на новизну та актуальність дослідження даної теми на сучасному етапі розвитку юридичної науки та екологічного законодавства нашої держави.

У літературі та текстах законодавчих актів зустрічаються терміни «управління охороною навколишнього середовища», «управління взаємодією суспільства та природи», «управління природоохоронною діяльністю», «управління у сфері використання природних ресурсів та навколишнього середовища», «екологічний менеджмент». Всі вони означають сукупність здійснюваних органами публічної влади та іншими уповноваженими суб’єктами дій по організації та контролю, впорядкуванню та нагляду за екологічно значимою поведінкою людей, за дотриманням вимог екологічного законодавства [1, с. 79]. С. О. Боголюбов лаконічно визначає екологічне управління наступним чином: «Управління природокористу-

ванням та охороною навколишнього середовища являє собою сукупність здійснюваних уповноваженими суб'єктами дій, що спрямовані на виконання вимог екологічного законодавства [2, с. 174]. Таке визначення екологічного управління можна вважати більш застосованим у сфері охорони ЗН населених пунктів. Це пов'язане, на нашу думку, з тим, що організації та контролю, впорядкуванню та нагляду в цій сфері суспільних відносин підлягає як поведінка фізичних осіб, так й юридичних осіб, громадських об'єднань тощо.

Традиційно в юридичній науці виділяють наступні види екологічного управління, що обумовлене специфікою правового статусу відповідних суб'єктів: *державне, відомче (галузеве), виробниче та громадське управління*. Кожному з цих видів екологічного управління притаманні певні функції, методи та завдання, що також поширюються на сферу охорони ЗН населених пунктів.

Систему державного управління, як зазначав В. Б. Авер'янов, складає сукупність наступних елементів: 1) *суб'єкти управління*, головним чином *органи виконавчої влади*; 2) *об'єкти управління* — сфери та галузі суспільного життя, на які спрямовано організуючий вплив держави; 3) власне процес управлінського впливу, тобто *управлінська діяльність* як вид суспільних відносин, де реалізуються різноманітні зв'язки і взаємодія між суб'єктами та об'єктами управління [3, с. 119–120]. Протягом декількох десятиріч залишається актуальним питання про державне управління у сфері охорони навколишнього природного середовища, яке має специфічний склад суб'єктів управління та зміст управлінської діяльності. Так, у сфері охорони ЗН населених пунктів на визначення кола суб'єктів державного управління впливає специфіка правового статусу ЗН населених пунктів, як об'єктів природи та об'єктів благоустрою, стан, кількість та якість яких штучно регулюються.

Державне управління у сфері охорони ЗН населених пунктів здійснюють: Кабінет Міністрів України (ст. 116 Конституції України, ст. 17 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища») [4, 5], Рада міністрів Автономної Республіки Крим (далі — АР Крим) (ст. 18 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища») [5], місцеві органи виконавчої влади [6] та органи місцевого самоврядування [7], спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів (Міністерство екології та природних ресурсів України (скорочено — Мінприроди України) [8], спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики — Міністерство аграрної політики та продовольства України [9], Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (скорочено — Мінрегіон України) [10], Міністерство охорони здоров'я України (скорочено — МОЗ України) [11], їх територіальні органи відповідно до законодавчо визначених повноважень та інші органи виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених чинним законодавством (Державне агентство водних ресурсів України (скорочено — Держводагентство України) [12], Державне агентство земельних ресурсів

України (скорочено — Держкомагентство України) [13], Державна служба з карантину рослин України [14] та інші. Всі ці суб'єкти державного управління в еколого-правовій науці класифікують наступним чином:

1. За територіальним масштабом діяльності та з врахуванням поділу рослинних ресурсів на ресурси загальнодержавного та місцевого значення [15] вирізняють загальнодержавні та місцеві органи державного управління. Логічно, що до загальнодержавних органів державного управління відносяться: Кабінет Міністрів України, Мінприроди України, МОЗ України, Мінрегіон України та інші центральні органи виконавчої влади.

До місцевих органів державного управління належать: Рада міністрів АР Крим, районні та обласні державні адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади (зокрема, підпорядковані Мінприроди України — державні управління охорони навколишнього природного середовища в областях, містах Києві та Севастополі [16]; Держземагентству України — Головні управління Держкомзему в областях, містах Києві та Севастополі, управління (відділи) Держкомзему в районах, містах (обласного та районного значення), а також міжрайонні управління (відділи) Держкомзему, міжміські управління (відділи) Держкомзему, міськрайонні управління (відділи) Держкомзему [17]; МОЗ України — регіональні (міжобласні) установи Державної санітарно-епідеміологічної служби України (надалі — Держсанепідемслужби України), санітарно-епідеміологічні служби в АР Крим, областях, районах, у містах та об'єктах з особливим режимом роботи [18], Державної служби з карантину рослин України — державні інспекції з карантину рослин АР Крим, областей, міст Києва і Севастополя, пункти карантину рослин у районах, морських, річкових портах (на пристанях), на відповідних залізничних станціях, в аеропортах (на аеродромах), на підприємствах поштового зв'язку, шосейних шляхах, автовокзалах, автостанціях, пунктах пропуску на державному кордоні України, зональні та обласні карантинні лабораторії; у разі необхідності пункти карантину рослин можуть створюватись і на інших об'єктах, діяльність яких пов'язана із заготівлею, вивезенням, ввезенням, транспортуванням, реалізацією і використанням об'єктів регулювання [14] та інші.

Ці органи забезпечують реалізацію національної екологічної політики із урахуванням екологічних інтересів населення областей, районів, міст, селищ, сіл при прийнятті рішень щодо розвитку продуктивних сил, розміщення, реконструкції, будівництва виробничих та інших господарських об'єктів, надання дозволів на спеціальне природокористування і будь-яких інших питань економічного і соціального розвитку відповідних територій [19, с. 164–165].

2. За характером, напрямками роботи та повноваженнями в еколого-правовій науці прийнято розрізняти органи державного управління загальної та спеціальної (функціональної та галузевої) компетенції [19, с. 163–165].

Органи державного управління загальної компетенції поряд з вирішенням інших завдань, що віднесені законодавством до їх компетенції (на-

приклад, розвитку економіки, соціальної сфери забезпечення населення та охорони здоров'я, освіти, культури та інше), здійснюють функції щодо забезпечення ефективного використання та охорони природних об'єктів. До цих органів відносяться: Кабінет Міністрів України, Рада Міністрів АР Крим, Мінрегіон України, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у межах делегованих повноважень органів державного управління в галузі охорони навколишнього природного середовища та інші.

Основними призначеннями органів державного управління *спеціальної компетенції* в галузі охорони навколишнього природного середовища є забезпечення реалізації екологічної політики. Зокрема, за доречним зауваженням І. І. Каракаша, в межах спеціального управління здійснюються функції прогнозування, планування, стандартизації, ліцензування, нормування, сертифікації, інформування, організації екологічних експертиз, ведення проригордоресурсових кадастрів, Червоної книги та Зеленої книги, ведення кадастрів екологічно небезпечних об'єктів та територій та реєстру постраждалих від надзвичайних екологічних ситуацій, екологічний контроль, екологічний моніторинг, екологічне виховання і освіта та інше [20, с. 123–124]. До цих органів належать центральні органи виконавчої влади та урядові органи державного управління із підпорядкованими їм територіальними підрозділами, а саме: Мінприроди України, Мінагрополітики України, Держземагентство України, Держводагентство України та інші. При цьому слід мати на увазі, що реалізація такими органами державної виконавчої влади функцій управління щодо охорони та використання водних та земельних ресурсів одночасно забезпечує охорону та раціональне використання об'єктів рослинного світу, що знаходяться на відповідному природному просторі [19, с. 573].

Повноваження таких центральних органів виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища можуть мати галузевий характер, тобто поширюватися на певну сферу економіки (промисловість, енергетику, сільське господарство, транспорт тощо), або функціональний характер, тобто спрямовані на здійснення певної державної функції (статистичного обліку, розробки стандартів, управління фінансами, організації науки тощо) з правом у межах своєї спрямованості координувати діяльність інших органів державного управління [21, с. 204].

Отже, державне управління у сфері охорони ЗН населених пунктів здійснюють органи виконавчої влади різних рівнів та органи місцевого самоврядування. Спільним для цих суб'єктів залишається те, що вони належать до системи публічної влади, на них покладені чітко визначені чинним законодавством управлінські завдання. Для найбільш повного їх виконання ці суб'єкти наділяються державою відповідними правами та обов'язками щодо забезпечення охорони навколишнього середовища населених пунктів та раціонального використання ЗН відповідно до вимог законодавства. Виконання цих завдань здійснюється від імені держави та за допомогою адміністративних та економічних методів, а також правових засобів та організаційних заходів, визначених чинним законодавством

(зокрема, повноваження встановлювати заборони, застосовувати санкції, видавати дозволи та інше).

Органи державного управління в своїй діяльності взаємодіють між собою з метою забезпечення ефективності виконання покладених на них завдань та функцій: як місцеві органи державного управління взаємодіють з центральними органами виконавчої влади, так й взаємодіють між собою державні органи, що здійснюють державне управління в одній галузі правовідносин. Так, з огляду на зв'язок правового режиму ЗН населених пунктів з правовим режимом земель, як приклад, можна навести прийняття рішення з питань планування та забудови територій сільською, селищною, міською радою та їх виконавчими органами, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації за змістом, порядком та висновками центрального органа виконавчої влади з питань будівництва, містобудування та архітектури. При цьому слід зазначити, що у ст. 19 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [22] детальний план території визначає порядок комплексного благоустрою та озеленення. Рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають [23]. Одним з обов'язкових елементів благоустрою населених пунктів є врахування екологічних інтересів людини та населення в цілому. У сфері охорони ЗН населених пунктів є досить розвинутим правовий механізм взаємодії органів державного управління і місцевого самоврядування при прийнятті на територіальному рівні рішень із певних питань щодо благоустрою населених пунктів з врахуванням екологічних інтересів територіальної громади відповідної місцевості. При цьому важливо дотримуватися збалансованого підходу до врахування місцевих та загальнодержавних інтересів, а також брати до уваги екологічні проблеми локального характеру, розв'язання яких потребує узгоджених дій.

Відомче управління у сфері охорони ЗН населених пунктів здійснюється органами надвідомчого та відомчого державного управління, що пов'язане з обсягом їх еколого-правової компетенції. Так, *органи надвідомчого управління* та контролю мають загальну компетенцію щодо забезпечення ефективного використання та охорони природних об'єктів, беруть участь у регулюванні широкого кола екологічних правовідносин. До цих органів належать відповідні міністерства (зокрема, Мінприроди України, Мінагрополітики України, Мінрегіон України, та МОЗ України). До *органів відомчого управління* відповідно відносяться Держземагентство України, Держводагентство України та інші державні органи.

Виробниче управління у сфері охорони ЗН населених пунктів регулюється, насамперед, локальними актами відповідної юридичної особи з врахуванням специфіки її господарської діяльності. Воно може здійснюватися певними службами (інженерами, технологами тощо) або керівниками виробничих підрозділів, а також спеціально створюваними відділами по охороні довкілля. Здійснення цього виду екологічного управління є власти-

вим для підприємств житлово-комунального господарства, які зобов'язані забезпечувати благоустрій населених пунктів та екологічно безпечний стан навколишнього середовища на відповідній території. При цьому слід згадати також положення част. 2 ст. 24 Закону України «Про захист рослин» [24] щодо професійної діяльності в даній сфері: «На підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності роботи, пов'язані із захистом рослин, проводяться працівниками, які пройшли відповідну підготовку з технології захисту рослин, і тільки під безпосереднім керівництвом спеціалістів із захисту рослин».

Громадське управління у сфері охорони ЗН населених пунктів полягає у здійсненні об'єднаннями громадян, що є зареєстрованими у визначеному чинним законодавством порядку, окремих передбачених їх статутами видів управлінської природоохоронної діяльності. Участь громадян та їх об'єднань у здійсненні заходів щодо охорони ЗН населених пунктів, як одна з форм реалізації їх конституційних екологічних прав, регулюється, зокрема, Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про рослинний світ» [5; 15] та положеннями про відповідні громадські об'єднання. Так, відповідно до ст. 7 Закону України «Про рослинний світ», громадяни та їх об'єднання мають право брати участь у розгляді центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів АР Крим, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування питань, пов'язаних з охороною, використанням та відтворенням рослинного світу, сприяти цим органам у здійсненні заходів щодо охорони, невиснажливого використання та відтворення об'єктів рослинного світу, а також ініціювати відповідні заходи. Громадське управління може полягати у проведенні громадської екологічної експертизи, здійсненні екологічного прогнозування, інформування та екологічного контролю, а також інших форм взаємодії з державними органами. Це можуть бути громадські формування загальнодержавного значення, як, наприклад, Українське товариство охорони природи та Українська екологічна асоціація «Зелений світ», та об'єднання жителів певної місцевості [7; 25]. Неєкологічні громадські формування та господарюючі суб'єкти, за доречним зауваженням І. І. Каракаша, здійснюють управління у сфері охорони навколишнього природного середовища на використовуваній ними території та об'єктах у межах чинного екологічного законодавства та своєї еколого-господарської компетенції [20, с. 132].

Управління у сфері охорони ЗН населених пунктів має специфічні функції та стадії, які становлять процес управління: «Якщо поняття функції характеризує змістовну сторону процесу управління, то поняття стадії виражає тимчасові періоди та послідовність виконання управлінських функцій в межах кожного даного циклу» [26, с. 37]. Оскільки, відповідно до чинного законодавства, завдання із забезпечення раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища виконуються згаданими суб'єктами різні, відповідно відрізняється й зміст управління, що здійснюється в межах того чи іншого виду управління. Як вище зазначалося, цей зміст управління визначається сукупністю функцій управління,

які в науці екологічного права визначаються наступним чином: «*Функції управління* — закріплене в законодавчих та інших нормативно-правових актах напрямок діяльності суб'єкта чи групи суб'єктів екологічного управління по організації охорони навколишнього середовища та використанню природних ресурсів» [27, с. 402]. Зокрема, у част. 1 ст. 16 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» було визначено, що «**Управління охороною навколишнього природного середовища** полягає у здійсненні в цій галузі функцій спостереження, дослідження, екологічної експертизи, контролю, прогнозування, програмування, інформування та іншої виконавчо-розпорядчої діяльності». В цілому, за доцільним зауваженням В. Б. Авер'янова, державне управління спрямоване на виконання законів та інших нормативно-правових актів; пов'язане з використанням методів нормотворчості й розпорядливості; має підзаконний характер, передбачає можливість судового захисту громадянами своїх прав і свобод у разі їх порушення органами та посадовими особами виконавчої влади [3, с. 119–120]. Таким чином, як писав М. М. Бринчук: «Насамперед у межах управління (а потім — за допомогою правоохоронних органів) досягається мета, поставлена екологічним правом, та його ефективність» [2, с. 174]. З урахуванням цього можна погодитися з думкою М. І. Єрофеева, що: «державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища є видом діяльності органів виконавчої влади по реалізації внутрішньої і зовнішньої екологічної політики держави, її внутрішньої і зовнішньої екологічних функцій» [19, с. 163]. При цьому слід зазначити, що в чинному законодавстві України закріплюються такі методи управління, як переконування та примушення, обов'язкових приписів або заборони, рекомендації, санкціонування, дозволу та узгодження. Беззаперечним залишається те, що з метою досягнення максимальної ефективності екологічного управління в цій сфері важливо вміло компанувати адміністративний метод управління (власне управлінський, що забезпечує можливість державного примушення) з економічним (створення матеріальної зацікавленості в належній екологічній поведінці) та ідеологічним (зокрема, освіта громадян) та забезпечувати їх балансування залежно від характеристик об'єкту управління та правового статусу відповідних суб'єктів.

Література

1. Дубовик О. Л. Экологическое право в вопросах и ответах: Учеб. пособие. — 2-е изд. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005. — 312 с.
2. Бринчук М. М. Экологическое право: Учебник. — М.: Юристъ, 2005. — 670 с.
3. Авер'янов В. Б. Державне управління // Юридична енциклопедія: У 6 т. — К., 1999. — Т. 2: Д-Й — 744 с.
4. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами та доповненнями) // ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
5. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-XII від 25 червня 1991 року (зі змінами) // ВВР України. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» № 586-XIV від 9 квітня 1999 року (зі змінами) // Голос України від 12.05.1999.

7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21 травня 1997 р. // *Голос України* від 12.06.1997.
8. Указ Президента України «Про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України» № 675/2005 від 20 квітня 2005 року // *Урядовий кур'єр* від 22.04.2005 — № 75.
9. Положення про Міністерство аграрної політики України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 1541 від 1 листопада 2006 року // *Офіційний вісник України* від 20.11.2006–2006. — № 45. — стор. 32. — Ст. 2999, код акту 37779/2006.
10. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України» № 633/2011 від 31 травня 2011 року // <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
11. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство охорони здоров'я України» № 467/2011 від 13 квітня 2011 року // <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
12. Положення про Державний комітет України по водному господарству, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 882 від 27 червня 2007 року // *Урядовий кур'єр* від 11.07.2007 — № 121.
13. Положення про Державне агентство земельних ресурсів України, затверджене Указом Президента України № 445 від 8 квітня 2011 року // <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
14. Закон України «Про карантин рослин» (зі змінами) від 30.06.1993 № 3348-XII // *Голос України* від 13.08.1993.
15. Закон України «Про рослинний світ» № 591-XIV від 9 квітня 1999 року (зі змінами) // *ВВР України*. — 1999. — № 22–23. — Ст. 198.
16. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Положення про Державне управління охорони навколишнього природного середовища в областях, містах Києві та Севастополі та Положення про Державну екологічну інспекцію в областях, містах Києві та Севастополі» № 548 від 19 грудня 2006 року (зі змінами) // *Офіційний вісник України* від 23.02.2007–2007. — № 11. — стор. 38. — Ст. 399, код акту 38753/2007.
17. Наказ Державного комітету України «Про затвердження положень про територіальні органи земельних ресурсів» № 123 від 17 червня 2008 року (зі змінами) // *Офіційний вісник України* від 25.07.2008–2008. — № 52. — стор. 228. — Ст. 1759, код акту 43684/2008.
18. Положення про Державну санітарно-епідеміологічну службу України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України № 1273 від 24 вересня 2004 р. (зі змінами) // *Офіційний вісник України* від 15.10.2004–2004. — № 39. — стор.48. — Ст. 2587, код акту 30189/2004.
19. Екологічне право України. Академічний курс: Підручник / За заг.ред. Ю. С. Шемшученка. — К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка». — 848 с.
20. Экологическое право Украины: Курс лекций / Под ред. *Каракаша И. И.* — Одесса: Латстар, 2001. — 478 с.
21. *Костицький В. В.* Екологія перехідного періоду: право, держава, економіка (економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні). — К., 2001. — 390 с.
22. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» № 3038-VI від 17 лютого 2011 року // *ВВР України*. — 2011. — № 34. — Ст. 343.
23. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» № 2807-IV від 6 вересня 2005 року (із змінами) // *Урядовий кур'єр* від 19.10.2005 — № 198.
24. Закон України «Про захист рослин» № 180-XIV від 14 жовтня 1998 року (зі змінами) // *Голос України* від 24.11.1998.
25. Закон України «Про органи самоорганізації населення» № 2625-III від 11 липня 2001 року // *Голос України* від 15.08.2001.
26. Конин Н. М. Понятие и соотношение стадий и функций управления как элементов управленческого процесса. — В кн.: *Хозяйство, право, управление*. Саратов, 1974, вып. 1. Цитування по: *Охрана окружающей среды в городах (организационно-правовые вопросы)*. Ю. С. Шемшученко, В. А. Чуйков, Б. Г. Розовский, Н. И. Малышко, Н. Р. Малышева. — К.: Наукова думка, 1981. — 303 с.
27. *Дубовик О. Л., Кремер Л., Люббе-Вольфф Г.* Экологическое право: Учебник. — М.: Эксмо, 2005. — 768 с.

Е. В. Толкаченко

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра гражданско-правовых дисциплин
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

**ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ В СФЕРЕ ОХРАНЫ ЗЕЛЕННЫХ
НАСАЖДЕНИЙ В НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТАХ УКРАИНЫ**

Резюме

В статье исследуются вопросы обеспечения функционирования системы экологического управления и рассматриваются различные виды экологического управления в сфере охраны зеленых насаждений в населенных пунктах Украины.

Ключевые слова: экологическое управление; государственное, ведомственное, производственное, общественное управление в сфере охраны зеленых насаждений населенных пунктов.

E. V. Tolkachenko

Odessa I. I. Mechnikov National University,
The Department of Civil Law Disciplines
Frantsuzskiy Boulevard, 24/26, Odesa, 65058, Ukraine

**ECOLOGICAL MANAGEMENT IN THE SPHERE OF PROTECTION
OF GREEN PLANTINGS IN POPULATION CENTERS OF UKRAINE**

Summary

The Author investigates the matters of maintenance of functioning of the system of ecological management, and considers various types of ecological management in the sphere of protection of green plantings in population centers of Ukraine, in the Article.

Key words: ecological management; state, departmental, industrial, public management in the sphere of protection of green plantings of population centers.